

JUSTIITS- JA DIGIMINISTEERIUM

Rahandusministeerium
info@fin.ee

Teie 24.03.2026

Meie 22.04.2026

nr RAM/25-1364/-2K,
1.1-10.1/5307-6
nr 8-2/9874

Kindlustusandjate kriiside ennetamise ja lahendamise seaduse eelnõu kooskõlastamine

Austatud minister

Rahandusministeerium on saatnud Justiits- ja Digiministeeriumile kooskõlastamiseks kindlustusandjate kriiside ennetamise ja lahendamise seaduse eelnõu (*eelnõu*). Justiits- ja Digiministeerium kooskõlastab eelnõu järgmiste märkustega.

- Eelnõu § 40 lg 4** – kõnealuse sättega nähakse ette, et kindlustusandja või sildkindlustusandja pakkumise kohta teabe avalikustamisega võib erinevalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 596/2014 artikli 17 lõikes 1 sätestatust viivitada, nagu on määratud sama artikli lõikes 4 või 5. Eelnõu seletuskirjast ei nähtu, miks eelnõu koostaja on pidanud vajalikuks taasesitada otsekohalduva määruse sätteid riigisisises õiguses. Määruse sätteid lugedes näib, et liikmesriikidele on üksnes jäetud kaalutusõigus osas, kui nad soovivad näha ette alternatiivi, et kirjalik selgitus tuleb esitada pädeva asutuse nõudmisel, kuid ülejäänud osas peaks eelnõu § 40 lõikes 4 viidatud normid olema otsekohalduvad ka ilma vastava riigisisese regulatsioonita.
- Eelnõu § 64** – kuigi kaebuste lahendamist reguleeriv eelnõu § 64 ei tegele enam tsiviilkohtumenetluse seadustiku alusel hagita menetluses asjade menetlemisega, siis juhime siiski tähelepanu § 64 lõikele 1, mis puudutab FI otsuse arvesse võtmist kohtumenetluses. Erinorm, mis sätestatakse konstruktsiooniga „kohus võib arvesse võtta“ on õiguslikult ebaselge ja ei ole õiguskindel kohtumenetluse reegel. Kui soovitakse öelda, et FI otsus on kohtumenetluses tõend, siis märgime, et kohus hindab kõiki tõendeid seadusest juhindudes igakülgset, täielikult ja objektiivselt ning otsustab oma siseveendumuse kohaselt, lisaks kehtib halduskohtumenetluses kohtu uurimisprintsip.
- Eelnõu § 66 lg 7** – esimesel kooskõlastusringil tõi Justiits- ja Digiministeerium välja, et sättes tuleb täpsustada, milliseid isikuandmeid täpsemalt avalikustatakse ja selge eesmärk, mida isikuandmete avalikustamisega taotletakse. Sätet on küll täpsustatud konkreetsete isikuandmetega, kuid avalikustamise eesmärki ei ole sättes välja toodud. Lisaks sellele märgime, et seletuskirjas on selgitatud, et IRRD direktiivi artikli 84 lõike 2 viimase alalõigu kohaselt on avaldatud andmed kättesaadavad vähemalt viie aasta jooksul. Avaldatud teabes sisalduvaid isikuandmeid hoitakse kriisilahendusametliku või järelevalveasutuse ametlikul veebisaidil ainult nii kaua, kui on kohaldatavate andmekaitsereeglite kohaselt vajalik. FIS § 54 lõike 5 kohaselt on Inspektsioonil õigus täielikult või osaliselt avalikustada väärteloasjas tehtud lahend või haldusakt või -leping, kui see on ette nähtud käesoleva seaduse § 2 lõikes 1 nimetatud seaduses või kui see on vajalik investorite, finantsjärelevalve subjektide klientide või avalikkuse kaitseks või finantsturu õigus- või korrapärase toimimise tagamiseks. Kogu nimetatud teave on veebilehel kättesaadav

vähemalt viis aastat, kui seaduses ei ole sätestatud teisiti. Käesoleva lõike 7 kohaselt on see teave avalik viis aastat. Seletuskirjas antud selgitustest järeldub, et direktiiv paneb kohustuse avalikustada kohustuse rikkumise tõttu teade haldusakti, väärteloasjas tehtud jõustunud kohtuvälise menetleja otsuse või kohtuotsuse kohta vähemalt viie aasta jooksul, kuid avaldatud teabes sisalduvaid isikuandmeid hoitakse kriisilahendusametuse või järelevalveametuse ametlikul veebisaidil üksnes nii kaua kui vajalik, st isikuandmete avalikustamise pikkus peaks lähtuma igakordsest hinnangust. Viimati nimetatud mõte ei tule aga Justiits- ja Digiministeeriumi hinnangul eelnõuga kavandavatest sätetest välja.

4. **Eelnõu § 67** - kõnealuse sättega nähakse ette konfidentsiaalsusnõuded. Seletuskirjas on viidatud, et kooskõlas rahvusvaheliste standardite ja Euroopa Liidu õigusega sätestatakse FIS §-s 54, et finantsjärelevalvemenetlus ei ole avalik. Sarnaselt järelevalve tegevusele on ka teave kriisilahendusmenetluse kohta konfidentsiaalne (FIS § 54¹). Juba teave selle kohta, et FI konkreetset kindlustusandjat uurib, võib avaldada nimetatud isikule kahjulikku mõju. Seetõttu tuleb tingimata tagada asjakohane konfidentsiaalsuse hoidmise kord sellise teabe puhul nagu finantsseisundi taastamise kavade ja kriisilahenduskavade sisu ning üksikasjad ning sellega seoses tehtava mis tahes hindamise tulemused. Justiits- ja Digiministeerium nõustub, et teatavatel juhtudel on vajalik lisaks avaliku teabe seaduses ette nähtud juurdepääsupiirangu alustele näha juurdepääsupiirangu alused ette ka eriseaduses ning lisaks sellele näha ette ka juurdepääsu eritingimused, kuid palume seda teha seda selliselt, et sellest nähtuks nii see, millist teavet kaitstakse, kui ka see, millise huvi kaitseks on vastav juurdepääsupiirang seatud. Justiits- ja Digiministeerium on ka FIS § 54 ja 54¹ osas palunud Rahandusministeeriumil seal sisalduvad juurdepääsupiirangualused viia vastavusse eelpool toodud nõuetega. Seega, kuna eelnõu § 67 näeb ette juurdepääsu eritingimused teabe suhtes, mis on tunnistatud asutusesiseseks kasutamiseks FIS alusel, siis tuleb FIS § 54 lg 2 sõnastada järgmiselt:

„(2) Finantsjärelevalve käigus finantsjärelevalve subjektilt või muudelt isikutelt või asutustelt saadud teave, sealhulgas andmed, dokumendid ja muu teave, finantsjärelevalve käigus koostatud õiendid, aktid, ettekirjutused ja muud finantsjärelevalve tulemusi kajastavad dokumendid iga liiki andmekandjal on konfidentsiaalsed, et tagada [kaitstav huvi]. Inspeksioon on kohustatud tagama käesolevas lõikes nimetatud teabe konfidentsiaalsuse tähtajatult. Teavet säilitatakse tähtajatult. Inspeksioon võib otsustada teabe hävitada, kui see ei ole enam vajalik Inspeksiooni eesmärkide täitmiseks, kuid mitte varem kui kümne aasta möödumisel teabe saamisest.“

Seletuskirjas tuleb välja tuua, millise Tromsø konventsiooni¹ juurdepääsupiirangu aluse alla kavandatav AK-alus mahutub.

5. **Eelnõu § 88 p-d 93–98** – kõnealuste punktidega muudetakse KindITS § 106, mis näeb ette kindlustusandja juhtidele ja töötajatele esitatavad nõuded. Järelevalves kontrollib eelnimetatud andmeid Finantsinspeksioon, kuid palume seletuskirjas välja tuua, kellel lasub kohustus juhtide ja töötajate valiku eelselt nimetatud nõuete kontrollimine. Palume seletuskirjas välja tuua, milliste andmete põhjal kehtestatud nõudeid kontrollitakse, milliseid isikuandmeid selleks töödeldakse ning kust ja milliste normide alusel vastavaid andmeid saadakse.
6. **Eelnõu § 88 p-d 96–98** – kõnealuste muudatustega nähakse ette juhiks olemise välistavad asjaolud, sätestades, et selleks on isikule määratud karistus. Juhime tähelepanu, et kohus ei määra Eestis karistusi, vaid mõistab õigust, sh mõistab karistusi, seega on kasutatud vale mõistet. Lisaks ei ole sätete sõnastuse põhjal aru saada, kas tegemist on jõustunud otsustega. Palume kavandavate sätete sõnastust täpsustada.
7. **Eelnõu § 92 p 1** – TsMS § 356 lg 4 täiendamisega reguleeritakse kohtumenetluse peatamist selliselt, et kohtumenetlus peatatakse, kui FI taotleb seda kindlustusandjate kriiside ennetamise ja lahendamise seaduse alusel. Eelnõust ega seletuskirjast ei nähtu kohtumenetluse peatamise aluseid, samuti ei ole seletuskirjas selle kohta näiteid toodud. Olukorras, kus eelnõu sisaldab siiski kohtumenetluse peatamise aluseid, palume seletuskirja täiendada vastavate viidete ja selgitustega.

¹ Ametlikele dokumentidele juurdepääsu Euroopa Nõukogu konventsiooni art 3.

Selgitame lisaks, et tsiviilkohtumenetluses peatatakse menetlus kuni peatamise aluse äralangemiseni, vt TsMS 9. osas teisi menetluse peatamise aluseid. Seega juhul, kui menetlus peatatakse teise menetluse tõttu, mida TsMS § 356 reguleerib, peaks olema arusaadav, mis on see tingimus, millal tuleb menetlus taastada (nt kas see on teises menetluses otsuse tegemine, jõustumine vms, mis tingis menetluse peatamise ja mille äralangemisel tuleb menetlus taastada ning seda jätkata).

8. **Eelnõu § 92 p 2** – kõnealuse muutmispunktiga nähakse ette TsMS § 607 lõike 2 muudatused. Palume kasutada kavandatavas lõikes 2 sama sõnastust nagu on kehtivates lõigetes 1 ja 2, st „käesolevas peatükis sätestatud kohaldatakse“.
9. **Seletuskirja p 3.16** – kõnealuses punktis on analüüsitud eelnõu kooskõlas põhiseadusega. Palume kõnealusest punkti täiendada kahe põhiõiguse vaatest, esiteks õigus eraelu puutumatuselle, kuna juhatuse ja töötajate tausta kontrollitakse, ning teiseks õigus valida endale elukutset ja kutseala, kuna juhatusele ja töötajatele on kehtestatud nõuded, millele nad peavad vastama, mis aga piirab igaühe võimalust nendel ametialadel tegutseda.
10. Palume arvestada ka käesoleva kirja lisades esitatud eelnõu ja seletuskirja failis jäljega tehtud normitehniliste ja keelemärkustega ning märkustega eelnõu mõju kohta.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Liisa-Ly Pakosta
justiits- ja digiminister

Lisad:

1. Eelnõu fail Justiits- ja Digiministeeriumi märkustega
2. Seletuskirja fail Justiits- ja Digiministeeriumi märkustega

Helen Uustalu
Einar Hillep
Stella Johanson
Mari Koik
Karen Alamets